

EKSAMEN

Emnekode: SFB10804	Emne: Mikroøkonomi
Dato: 01.12.2008	Eksamenstid: 09.00 – 13.00
Hjelpemidler: Kalkulator	Faglærer: Bjørn-Ivar Davidsen
<p>Eksamensoppgaven: Oppgavesettet består av 3 sider inkl. denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.</p>	
<p>Sensurdato: 3 uker etter eksamen. Karakterene er tilgjengelige for studenter på studentweb senest to dager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: http://www.hiof.no/index.php?ID=7027</p>	

Oppgave 1 (25%)

Konsumenten KK konsumerer to goder; X_1 og X_2 . Forklar med utgangspunkt i et diagram som viser konsumentens optimale økonomiske tilpasning hva som menes med at:

- a) de to godene er komplementære
- b) de to godene er alternative (eller substitutter)
- c) de to godene er normalgoder
- d) ett av godene er et mindreverdige gode

Godet X_2 blir omsatt i et marked hvor det bare er to produsenter (to tilbydere). Det har vist seg at prisen på dette godet har vært konstant selv i perioder hvor bedriftene har fått økte kostnader på grunn av økte priser på innsatsfaktorene som benyttes i produksjonsprosessen.

- e) forklar denne observasjonen med utgangspunkt i teorien om den knekkede etterspørselskurven (også kalt Sweesy-modellen)

Oppgave 2 (30%)

Godet Y omsettes i et marked med fullkommen konkurranse (eller fri konkurranse som noen kaller det). Etterspørselsfunksjonen i dette markedet er gitt ved $X^E = 3000 - 0,5p$, mens tilbudsfunksjonen er gitt ved $X^T = 1000 + 1,5p$. Bedrift A er en av tilbyderne i dette markedet. Denne bedriften har følgende kostnadsfunksjon: $TK_A = 20X^2 + 10\,000$.

- a) hvor stort er bedrift A's maksimale overskudd?

Bedriftene i markedet for Y slår seg etter hvert sammen og danner et monopol. Denne monopolbedriften har følgende kostnadsfunksjon: $TK_M = 2X^2 + 100\,000$.

- b) hvor stort er monolets maksimale overskudd?

Da produksjonen av godet Y har noen negative virkninger samfunnsmessig sett, ønsker landets myndigheter nå å få redusert produksjonen av Y til 500 enheter. For å få bedriften til å redusere produksjonskvantumet til dette nivået, vil myndighetene legge på en stykkavgift på produksjonen av Y (en avgift per produsert enhet av godet).

- c) hvor stor må denne avgiften være for at monolet skal finne det optimalt å produsere 500 enheter?
- d) hvor stort blir monolets maksimale overskudd nå?
- e) hvordan blir avgiften fordelt på produsenten og på konsumentene av godet?

Oppgave 3 (25%)

Godet Z omsettes i dag i et marked med fullkommen konkurranse.

- a) forklar hvordan vi finner det samfunnsøkonomiske overskuddet i et slikt marked

Mens godet Z opprinnelig bare ble tilbudt av innenlandske produsenter, blir det nå også mulig å importere dette godet til en fast verdensmarkedspris som ligger under den opprinnelige likevektsprisen på det norske markedet.

- b) hvordan påvirkes det samfunnsøkonomiske overskuddet av en slik import?
- c) hvorfor kan det være gode grunner til å tro at de innenlandske produsentene og landets konsumenter ser noe ulikt på denne muligheten for å importere Z (hvorfor kan importen føre til en interessekonflikt mellom landets produsenter og konsumenter)?

Etter en samlet vurdering av situasjonen har landets myndigheter funnet ut at de vil gi de innenlandske produsentene av Z en viss beskyttelse mot konkurransen fra utlandet. De legger derfor en toll på importen av godet Z.

- d) hvordan vil en toll på import av Z påvirke det samfunnsøkonomiske overskuddet?

Oppgave 4 (20%)

En viktig skoleretning innen økonomien kalles gjerne den neo-klassiske (eller ny-klassiske) skolen

- a) hva kjennetegner denne skoleretningen og hva vil du si er dens mest utpregede sterke og svake sider?

Fullkommen konkurranse og Pareto-optimalitet står sentralt i den neo-klassiske skolens analyse av den økonomiske aktiviteten i et samfunn.

- b) hva menes med begrepet Pareto-optimalitet?
- c) hva er sammenhengen mellom Pareto-optimalitet og markedsformen fullkommen konkurranse? (Du trenger bare å forklare det med ord)
- d) har du noen oppfatning om hvilken betydning denne sammenhengen kan ha hatt for den økonomisk-teoretiske og den politiske tenkningen i den vestlige verden?